

berriak
ziriOLEGARIO
SANCHEZ

GRAPOko preso politiko ohia

«Sakabanaketaren ondorioz, ETako presoak eta gureak hurbildu egin dira kartzela bera gainditzen duten hainbat puntutan»

EGIN

JOHN UPDIKE

Idazlea

«Dudazkoa iruditzen zait Pertsonaren bat benetan Bakean egotea Unibertsitatearekin»

EL MUNDO

ANTON LARRAURI

Konpositorea

«Jantzi ederrenak erakusteko doa jendea operara»

EL CORREO

ROBERTO MOSO

Kantaria

«Musika zaletasuna oso zabala da Euskal Herri osoan eta ez du zentzurik Euskal Telebistan ezer ez egitea. Ez dut konprenitzen»

DEIA

irritzia

zuzendaria

Deustuko Unibersitatean
qualitatea eta quantitatea

Mundu modernoan gero-eta gehiago kasu egiten deraukogu societatean' qualitate deitzen deraukogun conceptuari, kontrajarten dugula quantitate deiturikoaz. Qualitatea jakiteko ondo edo txarto egina dagoen, eta quantitatea jakiteko zenbat, asko edo guti.

Uste izaitekoa da ezen unibersitate batek (konkretuki, orain Deustuko Unibersitateak) eskhaini behar lukeela gehiago qualitatetik ezen-ez quantitatetik; nahiz-eta maleruski qualitatean katastrofiko samar dabilen eta quantitatean ere gutienik herren edo maingu.

Uztail honetan (97) egina dut Deustuko Unibersitatean (pagamendua barne) kursillo bat rezyklaiarena' gera ez nendin atzeregi munduak daroan evolutione teknologikoan. Gero azken egunean eman deraukute zertifikatu bat non ziurtatzen den parte hartu dugula ikastaro horretan. Berhau impresso bat da non bakharrak bakhaitzaren datu personalak bethe behar diren, eta osterantzekoa standard. Impressoa bilinguea denez (erdaraz eta euskaraz) balidin komparatzen baditugu textuok elkharrekin ikhusten dugu ezen differentziak ba direla' bai qualitate-an eta baita ere quantitate-an.

Euskaraz dio, bada: «eta hala erasota gera dadin eta dagozkion ondorioak izan ditzan, honako zertifikatua izenpetzen dugu». Erdaraz (espainolez): «Y para que conste donde proceda y a instancia del interesado, expido el presente Certificado».

Baina andere/jaunak, othe da euskara garbiz berdin erasota gera dadin eta konsta dadin? Nik ez nekién ezen eraso eta konstatatu zirenik ez synonymo ez equivalente. Eta berdintsu othe da dokumentu bat expeditea eta dokumentu bat izenpetzea (firmatzea)? Ez othe dira errakuntza hauek zerbait gehiago ezen errore handi batzuk baino?, batez ere unibersitate prestigiotsu batentzat, nola-ere datekeen Ibaizabalen hegiko Jesuitena. Eta dihardugularik quantitateaz non dago euskarazko textuan erdarazkoan dagoen «a instancia del interesado» txatal hori? Ala ez othe dea gu euskaldunontzat informa-

tion hori pertinentea dokumentuan? Baina, ze othe da dokumentu hori dokumentu bat bakharra bilingueki redactatua edo aitzitik othe da paper bakharrean dagoen bi dokumentu differente eta coofficial bakhaitza hizkuntza differente batean redactatuak?

Ai ama maithea! Gero zelan harritzen gara erdaldun poxi bat ikasiek eta prezisioneak dokumentu batetan (kulturan, orohar) zer den dakitenak' ez nahi sartu izaiteaz euskaldunon mundu impreziso, difuso, ambiguo, hetero eta lauso lanhoegi txaldan txotxolotu dugun hortan? Eta oraino anhitzez allar-manteago: behar dugua arritu eta mira egin ezen euskaldunok guaurk dugulako gehienetan nahiago irakurri erdaraz (edozein erdaraz!) ezen-ez geure euskara maithe bihotzekoan?

• Erramun Gerrikagoitia
MUNITIBAR (BIZKAIA)

Zigor Peralesi
erantzunez

Irakurri dut uztailaren 10eko zure erantzuna eta aitortu behar dut ez dizudala tutik ulertu. Baina erantzuteko zure modua ikusirik, uste dut zeuk ere ez didazula ulertu edota bestela ez diozula hariari (galari) serio heldu. Espai-

niak mendeetan zehar Euskal Herriareki ko izan duen eta mantentzen duen biolentzia kulturala, militarra, administratiboa eta ekonomikoa hain da izugarria, ezen Herri bezala hiltzorian baikauzka. Biolentzia multiple honen aurrean esaidazu argi eta garbi nola erantzun behar dugun, esku de osozko independentzia lortzeko. Argi batago biolentzia multiple hori sortu eta mantentzen dutenek ezarritako legeak (gure kasuan Autonomia honek) ez digula balioko Herri bezala eskubideak lortzeko. Ala zuk baietz uste duzu? Kasu honetan alfer-alferrik ari gara biok hizketan. Honela bada, zure Euskadi eta nik behar dudana Euskal Herria erabat ezberdinak dira. Muga morala hautsi dutenak Espainia eta Frantzia dira eta ETaren biolentzia beste handiago baten aurkakoa besterik ez da. Nik «helburua pertsonon gainetik jartzen dudala» diozu. Espainiak eragindako azken gerrak 60.000 inguru euskaldun hil omen zituen eta asko fusilatuak izan ziren. Eta honen aurrean ETak nahi gabe hildako pertsona errugabeak aipatzen dizkidazu? Benetan, ez dizut ulertzen. Agian oso motza izango naiz, baina beldur naiz zureak bezalako argumentuekin ez naizela gehiegi argituko,

• Jon Urrujolegi
DONOSTIA

ZULET / EL DIARIO VASCO

— Aski da!

seiko urrea

Jon Sarasua

itsasoan, Espainiako inmigratio legearen zirrikituen bila. Edo urtean ehundik gora mutil

gazte hiltzen direla soldaduskan, armaz-istripuz edo desesperazioz. Egia da estatuen arrazoi teknikoak inportanteagoak direla urtean bi kasuotako ehundaka heriotza horietatik gehienak ekiditea baino. Eta egia da horietako bakoitzaren biziak Migel Angel Blancorenak adinaxe balio duela. Egia da biolentzia estatuen bihotza dela, eta hemen gehienek ez dutela hori ulertu.

Egia da NATO biolentzia guztien amaren seme nagusia dela. Txirotasunez hiltzea ia bizia baino normalagoa den inperio ekonomiko baten jendarmea. Adibidez, gosea planetatik ezabatzeko behar den dirua baino askoz gehiago hilabeteen gastatzen du makinaria militarra puntuan jartzen. Eta makinaria hori horretarako erabiltzen du: milioika pairatzailek (hildako biziak, zapatis-ten hitzetan) milioika pairatzaile izaten jarrai dezaten, milaka matxinada sortu gabe.

Egia da Bill Clintonek zuzentzen duen EEBB superestatuak eragin, finantzatu, bultzatu edo ezkutatzen dituen hilketa, tortura eta sarraskiek txiki uzten dituztela Euskal Herri honetako biolentziak oro. Edo han tarteka epaileek eurek bidaltzen dituztela pertsonak heriotzara, Migel Angel Blan-

coren kasuan adinako premeditazio eta alebosiak. Eta egia da denek errespetu handiz ematen diotela eskua Clintoni.

Egia da Blancoren kasua gaur igandez inperioak sortu dituen biktimen aldean, tanta txiki bat dela. Eta egia da kasu hau salatzen duen koruak, ia erabat, biolentzia erraldoiak (horiek ere pertsona errealean hilketa errealek) ahantzi, edo erlatibizatu, edo justifikatu, edo pentsamoldea birmoldatu gabe aho txikiz bakarrik salatzen dituela. Gainera, egia da joko militar batean inor ez dabilela txorakerietan. ETak, beste behin, titularrak bereganatuz estatu osoa dantzan jartzeko gaitasuna erakutsi du. Tinkotasun ministerialaren apologia euforikoa, inora ez daraman bidea, moztu du. Egia da, gainera, ETaren biolentzia ez dela arrazoi gabea, ez alferrikakoa ere: politikoa, asko pentsatua eta funtzionala baizik.

Baina egia da, eta hau nire egia da, biolentzia erraldoiek ez dutela biolentzia handia zuritzen. Eta gauza bat adierazteko gogoia dut: ankerkeria izugarria zaidala Migel Angel Blancoren hilketa. Ez dudala nire herrizaletasunaren eskaparate nagusitzat hilketa hori izan nahi, ez mundurako, ez nire herrirako, ez nire baitarako. Bizia, niretzat, sakratua dela.

Erlojua atzeraka

Artikulua idazten dudanetik argitaratu arteko tarte labur horretan gerta liteke albisteak. Orrialde honen beste aldean jar dezakeenaren beldur naiz. Iragarritako hilketa baten kronika izan daiteke. Erlojua atzeraka doa, eta biolentziaren gaia darabilt gogoaren errotan bueltaka.

Egia da estatuak biolentzia berezkoa duela. Eta komeni zaionean errukirik gabe erabiltzen duela. Egia da, bestalde, estatuak giza-bizia baino arrazoi inportanteagoak dituela. Egia da, adibide bitxiak jartzearen, urtean 500 magrebiar itotzen direla

